

LEGAL UPDATE

Wetsvoorstel 'Wet versterking waarborgfunctie Awb' in consultatie

Datum: 4 april 2024

De regering is voornemens de Algemene wet bestuursrecht (Awb) aan te passen en heeft het Wetsvoorstel 'Wet versterking waarborgfunctie Awb' ter [internetconsultatie](#) aangeboden tot 1 augustus 2024. De wijziging volgt naar aanleiding van de Kinderopvangtoeslagaffaire en heeft tot doel de dienstverlening van de overheid te verbeteren, het maatwerk en de menselijke maat in het bestuursrecht te versterken en laagdrempelige geschilbeslechting te bevorderen. In deze Legal Update staan wij stil bij de hoofdlijnen van het wetsvoorstel en enkele opvallende wijzigingen.

Verschillende onderdelen in het Wetsvoorstel

Het wetsvoorstel bevat de volgende onderdelen:

1. Dienstbaarheid

Er wordt een nieuwe algemene bepaling ingevoegd die de overheid de instructie geeft zich **dienstbaar** op te stellen bij de uitoefening van haar taak, in artikel 2:4a Awb. Dit gaat over bejegening van en hulp aan de burger, bijvoorbeeld door bij de bekendmaking van een besluit te vermelden hoe een belanghebbende contact kan leggen met het bestuursorgaan, in artikel 3:45a Awb.

2. Evenredigheid

Het **evenredigheidsbeginsel** houdt in dat de voor een of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een besluit niet onevenredig mogen zijn in verhouding tot de met dat besluit te dienen doelen. Momenteel wordt de toepassing van het evenredigheidsbeginsel bij de uitvoering van wetten in formele zin met gebonden bevoegdheden, niet mogelijk geacht. Om dat op te lossen wordt het bestaande artikel 3:4 lid 2 Awb uitgebreid, dat door de wetgever als ultimum remedium en 'een veiligheidsventiel' wordt gepresenteerd. Dit is één van de belangrijkste wijzigingen. Ook wordt artikel 4:84 Awb over het afwijken van beleidsregels aangepast. Daarin is nu nog vermeld dat dit alleen mogelijk is bij 'bijzondere omstandigheden' maar dat sluit niet aan bij de (behoefte in de) praktijk. Zie over de veranderende trend bij toepassing van het evenredigheidsbeginsel ook onze Legal Update '[Bestuursrechter verruimt toepassing evenredigheidsbeginsel, ook bij gebonden besluiten op grond van AVV](#)'.

3. Verschoonbare termijnoverschrijding

Er komt meer wettelijke ruimte om een **termijnoverschrijding** bij de indiening van een bezwaar- of beroepschrift verschoonbaar te achten. Hiertoe wordt het bestaande artikel 6:11 Awb aangepast, dat momenteel heel streng is geformuleerd. Dit past in de trend die al in de rechtspraak is ingezet, zie onze eerdere [Legal Update](#). Er komt meer aandacht voor bijzondere omstandigheden die de indiener betreffen bij het indienen van zijn stukken, wat meer ruimte voor maatwerk biedt.

Daarbij valt op dat de regering in het wetsvoorstel heeft afgezien van het eerder door haar gedane voorstel tot aanpassing van de 6-wekentermijn voor bezwaar en beroep in artikel 6:7 Awb. In het conceptwetsvoorstel had de regering nog voorgesteld om een bezwaar- en beroepstermijn van 13 weken te hanteren, voor besluiten die zouden worden opgesomd in een bijlage bij de Awb. Dit heeft tot veel kritiek geleid, omdat dit niet als eenvoudig en (burger)vriendelijk werd ervaren. Na weging van die kritiek heeft de regering besloten om af te zien van de voorgestelde aanpassing van artikel 6:7 Awb en dus vast te houden aan de 6-wekentermijn.

4. Begrijpelijke motivering

Besluiten van de overheid worden begrijpelijk **gemotiveerd**, hetgeen volgt uit een aanpassing van artikel 3:47 lid 1 Awb.

5. Correctie van kennelijke fouten

Mensen krijgen een aanspraak op het **herstel van kennelijke schrijf- of rekenfouten** in een besluit die zich voor eenvoudig herstel lenen. Dat kan nu ook al, maar dit wordt verduidelijkt en leidt volgens de wetgever hopelijk tot minder procedures.

6. Beslissingen met financiële gevolgen

Bij financiële beslissingen met **rechtstreekse gevolgen voor de directe bestedingsruimte** zal voorafgaand contact worden opgenomen of van de juiste gegevens wordt uitgegaan. Ook wordt in de regels over **bestuursrechtelijke geldschulden** meer rekening gehouden met doenvermogen van burgers, bijvoorbeeld door het stimuleren van betalingsregelingen als betalingsruimte ontbreekt en mensen bij een terugvordering extra in de problemen komen.

7. 'Passend contact met de overheid'

Om **onnodige procedures te voorkomen** wordt o.a. voorgesteld dat bestuursorganen:

- a. Op een besluit aangeven op welke wijze men in contact kan komen met de ambtenaar die het dossier kent
- b. Bij een bezwaarschrift eerst in overleg treden met de bezwaarmaker
- c. Bij een te laat ingediend bezwaarschrift in contact treden om te bezien of er redenen zijn om de termijnoverschrijding verschoonbaar te achten

8. Burgerlus

De positie van de burger in procedures voor de bestuursrechter wordt versterkt met de mogelijkheid om aan een burger de gelegenheid te geven zijn beroepsgronden verder te onderbouwen of ingenomen stellingen aannemelijk te maken (de **burgerlus** in de nieuwe afdeling 8.2.2b Awb). Daarmee wordt diens positie meer gelijk aan die van het bestuursorgaan, dat al door de bestuursrechter in de gelegenheid kan worden gesteld om gebreken te herstellen tijdens de procedure (het bestaande artikel 8:51a Awb).

Hoe nu verder

Iedereen kan een reactie indienen op het wetsvoorstel. Daarna wordt het wetsvoorstel al dan niet in aangepaste vorm toegezonden aan de Afdeling Advisering van de Raad van State en vervolgens aangeboden aan de Tweede Kamer. Wij houden u op de hoogte van het verdere proces!

Dit is een Legal Update van Mathilde van Velzen-de Boer en Carmen Corsten

Voor meer informatie:

Mathilde van Velzen-de Boer
+31 30 25 95 521
mathildevanvelzen@vbk.nl

Carmen Corsten
+31 30 25 95 563
carmencorsten@vbk.nl